

Karttojen saavutettavuus

Saavutettavuudella tarkoitetaan esteettömyyttä digitaalisessa ympäristössä. Suomessa on noin miljoona ihmistä, joiden on vaikea käyttää verkkopalveluja. Heihin kuuluvat mm. näkörajoitteiset ja ihmiset, joilla on luki- tai oppimisvaikeuksia tai haasteita kielitaidon kanssa. Saavutettavuuden huomioiminen on välttämätöntä osalle ihmisistä, mutta se hyödyttää kaikkia. Laki verkkopalvelujen saavutettavuudesta määrittää saavutettavuuden minimivaatimukset mm. verkkosivuille ja verkossa olevalle materiaalille. Kartat ja karttapalvelut eivät kuulu lain piiriin, mutta navigointikäyttöön tarkoitetuissa kartoissa oleellinen tieto on tarjottava saavutettavuusvaatimusten mukaisesti. Saavutettavuuden huomioiminen parantaa kuitenkin yleensä kartan luettavuutta ja tiedon välittymistä. Karttoja julkaistaan usein pdf-muodossa raporteissa tai verkkosivuilla, joissa vaatimukset tulee ottaa huomioon. Saavutettavuus on huomioitu erityisen hyvin selkokartoissa, joita voi käyttää esimerkiksi taustakarttoina.

Saavutettavan kartan ominaisuuksia

Havaittavuus

- Kartan kaikkien tekstien fontit ovat helposti luettavia ja riittävä suuria
- Tekstin ja taustan välillä on riittävä sävykontrasti
- Värit soveltuvat värisokeille
- Karttamerkit ja -symbolit ovat riittävän suuria ja erottuvat taustasta

Ymmärrettävyys

- Kieli on selkeää, eikä sisällä kielikuvia, epätavallisia sanoja tai lyhenteitä

Hallittavuus

- Tiedosto on koodattu, eli sen rakenteet (otsikot, kappaleet, listat, taulukot ym.) on merkitty tunnisteilla
- Kartoilla ja kuvilla on tekstivastineet, eli olennainen sisältö on selostettu alt-tekstinä
- Dokumentin ominaisuuksissa on määritelty otsikko, pääkieli ja lukujärjestys
- Dokumentissa on kirjanmerkit

Toimintavarmuus

- Tiedosto on käytettävissä eri laitteilla ja ohjelmistoilla
- Käytettävissä eri kokoisilla näytöillä

Lisätietoa ja ohjeita

Ohje saavutettavien tiedostojen (word, powerpoint, excel, pdf) laatimiseen
<https://www.saavutettavasti.fi/saavutettavat-asiakirjat>

Ohjeita saavutettavien verkkosisältöjen laatimiseen
<https://www.saavutettavasti.fi/verkkosisaltojen-saavutettavuus/>

Verkkosisältöjen saavutettavuusvaatimukset (WCAG)
<https://www.w3.org/Translations/WCAG21-fi/>

Pikaohje selkeän yleiskielen kirjoittamiseen
<https://www.saavutettavasti.fi/verkkosisaltojen-saavutettavuus/selkea-kieli/>

<https://www.saavutettavasti.fi/>

Lähteet: Celian saavutettavuusohjesivusto (www.saavutettavasti.fi) (viitattu: 20.3. 2021);
AVI:n saavutettavuusvaatimussivusto (www.saavutettavuusvaatimukset.fi) (viitattu: 19.2. 2021)